
Budoucí francouzská elita toho o Češích moc neví

Budoucí francouzská elita toho o Češích moc neví

Před čtrnácti dny se Lukáš Pachta vrátil z Paříže. Dvaadvacetiletý český student tam strávil rok na prestižní politické škole Sciences Po. Svým spolužákům - budoucí francouzské elitě - musel nejčastěji vysvětlovat, proč se rozpadlo Československo. "Ptali se mě i na naši komunistickou minulost," říká v rozhovoru pro HN. "Tím ale jejich znalost o Česku a Češích končí."

hn: Když jste do Paříže přijel a řekl, že jste z České republiky, jak na to vaše okolí reagovalo?

Ne neprávem se říká, že ve Francii toho o nás moc nevědí. Na Sciences Po to bylo pochopitelně o něco lepší, protože na ni chodí nadprůměrně vzdělaní Francouzi, které zajímá, co se kolem nich děje. To však nic nemění na tom, že i pro studenty tak elitní školy je Česko trochu exotika.

hn: Jak to? To na ní nestudují žádní Češi? Navíc: Učí tam přece Jacques Rupnik...

Toho si ale na Sciences Po s Českem spojuje jen málokdo. Platí spíš za experta na celý středoevropský region. Ze zahraničních studentů, kterých je zhruba třetina, převládají Američané a Němci. Čechů tam letos bylo, myslím, sedm nebo osm. Jen asi polovina z nich ale do Paříže přijela z českých vysokých škol. Jedna Češka, kterou jsem tam potkal, třeba normálně studuje na Univerzitě Berkley v USA.

hn: Čím je Sciences Po tak výjimečná? Proč láká tolik lidí?

Vychovává elity. Absolvovala ji většina předních francouzských politiků, vysokých státních úředníků, diplomatů, šéfů velkých firem. Včetně Jacquese Chiraka nebo Lionela Jospina.

hn: Co budoucí francouzské politiky a úředníky na exotických Češích nejvíce zaujalo? Na co se vás nejčastěji ptalí?

Často jsem musel odpovídat třeba na to, jak to bylo s rozpadem Československa a s naší komunistickou minulostí. Jinak o nás ale nemají moc konkrétní představu. Takže vlastně ani neví, na co by se mohli a měli ptát. Mnohem bližší jim je Afrika, Čína nebo třeba Japonsko. Většinou nás hází do jednoho pytle s ostatními zeměmi střední a východní Evropy, třeba s Polskem.

Z Česka pořádně znali vlastně jen Prahu. Třetina studentů přitom pocházela z nejbohatších rodin ve Francii, další prošli nesmírně náročným přijímacím řízením.

hn: A co třeba čeští politici?

Leckdo se možná bude divit, ale studenti Sciences Po znají Masaryka a Beneše. Hodně se tam totiž věnují historii, konkrétně třeba první světové válce a pro Francii důležitému Versailleskému systému.

hn: A z těch současných?

Znají samozřejmě Václava Havla. Ten má ve Francii docela renomé. I když mu tam trochu uškodila proamerická pozice během války v Iráku.

Studenti znají i ODS, přesněji řečeno Václava Klause. Myslí si ale, že ODS chce vystoupit z Evropské unie. Klause považují za suverenistu, nacionalistu, euroskeptika.

hn: Jak je to s běžnými Francouzi, s lidmi, kteří nepatří k budoucí elitě francouzské společnosti? Ti toho asi vědí ještě míň...

Tak tam je to samozřejmě horší. Ne že by námi pohrdali. Prostě o nás neví, myslí si, že jsme někde úplně jinde. Když jsem byl třeba na preventivní lékařské prohlídce, doktorka mi doporučila, abych se - protože jsem z té zaostalé východní Evropy - nechal očkovat proti tetanu. A hrozně se pak divila, že takové očkování je běžné i u nás.

hn: Ve francouzských novinách se o Česku asi moc nepíše, co?

To ne. I když: Byl jsem tam ve zvláštní době. Zrovna se rozšiřovala Evropská unie. Zájem novinářů o Česko jako jednu z nových členských zemí byl proto větší než obvykle. Tou dobou jsem třeba četl článek o třech generacích Čechů: o babičce, jejíž muž bojoval za války za Francii, o dceři, která vyrostla v komunismu, a vnučce, občance Evropské unie. Ale to byl snad jediný delší článek o České republice, na který si za celou tu dobu vzpomínám.

hn: Čím se liší Sciences Po od Univerzity Karlovy? Je něco, co čeští studenti ovládají lépe než jejich francouzští kolegové?

Francouzi jsou nesrovnatelně lepší, pokud jde o to, jak napsat práci nebo referát. Čeští studenti zase mají daleko větší znalosti, vědí, o čem psát. Pokud po nich však někdo chce, aby rychle přečetli sto stran a vypracovali třístránkové exposé, pravděpodobně to nezvládnou. Mimochodem - přesně takhle vypadala jedna zkouška na Sciences Po. To už je asi extrém. To však nic nemění na tom, že bychom se ve Francii mohli určitě leccemu přiučit.

Studenti Sciences Po navíc studiu dávají mnohem víc než studenti tady u nás. Škola je pro ně absolutní priorita. Jsou si totiž vědomi možností, které jim otevírá.

hn: Je něco, co vás zaskočilo?

Překvapilo mě, že osmdesát procent lidí na škole mělo na řadu věcí, hlavně těch zahraničně-politických, naprosto shodný názor. Za celou dobu jsem na Sciences Po například potkal jen dva lidi, kteří si o válce v Iráku mysleli něco jiného než většina francouzské společnosti.

A ještě něco: Vedle mě na koleji, která rozhodně nebyla žádný luxus, bydlel syn premiéra Madagaskaru. A pod námi jeho dvě sestry. Já si přitom vždycky myslel, že afričtí diktátoři platí za studia svých dětí třeba polovinu státního rozpočtu (smích).

hn: Mluvili jsme o Francouzích a jejich pohledu na Čechy a Českou republiku. Ale co vy? Nezměnil jste po roce v Paříži na Čechy názor?

Rok ve Francii mě utvrdil v tom, že Češi si rádi hrají na svém malém dvorečku. Francouzi se na všechno dívají z úplně jiné perspektivy, vidí všechno tak nějak globálně. U nás je to jiné. Pokud se už díváme do zahraničí - což není úplně samozřejmé - vidíme jen Německo, možná Evropskou unii.

Francouzi také, na rozdíl od nás, umí žít. Rádi komunikují, reagují velmi emotivně, když s nimi nesouhlasíte, dokážou být velmi nepříjemní. Nechodí po ulicích se zamračeným výrazem ve tváři jako třeba lidé v Praze.

Na druhou stranu jsem si právě v Paříži paradoxně uvědomil, že jsem Čech, že sem patřím. Přestože mluvím francouzsky, často jsem si uvědomoval, že Francouzům vlastně nerozumím. Mohli jsme sice v pohodě rozebírat volejbal nebo politiku, jakmile však přišla řeč na vtipy, narážky a nejrůznější historky, byl konec. Stejně to bylo i naopak: Když jsem začal vykládat já, nechápali zase oni. A to jsem tam jel s tím, že jsme všichni stejní. Že když umíte jazyk, můžete se s kýmkoliv bavit o čemkoliv.